

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerda
1927 július 13.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos. — Szerkesztőség: Nappal: Piac-utca 34. Telefon: 19-20. Éjjel: Piac-n. 49. Telefon: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. sz.

ÁRA
12
FILLÉR.

Kiadó: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai Rt. Előfizetési ár: 1/4 évre 38 Pengő, 1/2 évre 18 Pengő, 1/4 évre 9 Pengő, 1 hónap 3 Pengő. Külföldre a kétszerese.

Debrecen,
XXV. évf. 156. szám.

Degenfeld-Schomburg József gróf 1847—1927.

Gróf Degenfeld-Schomburg József ma este elköltözött az élők sorából s a nemes gróf földi elmulásával olyan férfiúi jellem emelkedett a maradandóságba, amilyen jellemet csak a történelmi Magyarország adhatott a nemzetnek. Degenfeld-Schomburg József egy darab volt a történelmi Magyarországból, a történelmi osztály minden kimagasló erényével és minden súlyos értékével; Degenfeld-Schomburg József gróf egy meglevenedett Jókai-alak volt, csaknem valószínűleg immár ebben a letörpült országban és ebben a letörpült korszakban. A nemesség kötelez — és ennek a mondásnak aligha adott valaha is valaki a maga életével nagyobb jelentőséget és valódiabb, igazabb értelmezést, mint épen a nemes gróf. A nemesség kötelez és kötelez a név is, Degenfeld-Schomburg József gróf pedig a maga töretlenül tisztá vonalú életével, szándékainak és tetteinek szépségével, hajlandóságainak egy cél felé való állhatatos és erős törekvésével nagyon is méltó volt a Degenfeld-Schomburg névre és ennek a névnek, amely a magyar egyetemes református egyház és ami ezzel a reformáció óta egy, a magyar nemzet történetében plasztikus tisztasággal emelkedik ki, a nemes gróf még csak súlyosabb és mélyebb tömörségű hangzást adott. Hitvalló ősök ivadéka volt Degenfeld-Schomburg József gróf, hitvallóké, akik ősi földjükről hozták magukkal az evangéliumi hit elegyitlen és hamisítatlan tisztaságát valló meggyőződésüket és Degenfeld-Schomburg József gróf épen nem méltatlan utódja volt ezeknek a hitvalló ősöknek. A Degenfeld-Schomburg grófi családban tradíció a magyar református egyház szolgálata és ennek a tradíciónak az elkötelezését aligha érezhette volna valaki is teljesebben, egészebben és igazabban át, mint Degenfeld-Schomburg József gróf és aligha vállalhatta volna valaki is szerényebben, magától értetődőbben és alázatosabb szívvél a kötelezettségeket és a terheket, mint épen ő. Több, mint egy emberöltőn keresztül választhatatlan azonossággal forrott össze szinte eszmény-

nyé finomodott neve az egyetemes magyar református egyház történetével. Puritánul keményre faragott, meg nem ingatható meggyőződésbeli hűségű és önmagát mindenkor csak a hit egyszerű és alázatos szolgájaként valló kálvinista volt Degenfeld-Schomburg József gróf a tiszántúli református egyházkerület főgondnoki tisztségében és a legnagyobb méltóságban, amit magyar kálvinista elérhet az egyházában: az egyetemes konvent világi elnöki székében. Senki nála jobban nem reprezentálta a magyar kálvinista lényegét: a hitnek egyszerűségében is megrendítő erejét, a gerincességet, amely

egyben a láthatatlan egyháznak is tagja lenni, mint ahogy Degenfeld-Schomburg József gróf ezt megette. És senki nála méltóbban és az igazságot, hogy a magyar protestantizmus és a magyar nacionalizmus ölelkező fogalmak, sőt azonos valóság. Hiszen Degenfeld-Schomburg József gróf politikus is volt, csaknem két évtizeden keresztül főispánja Debrecen városnak és Hajdúvármegyének és mint politikus, ugyanazokat az erényeket herdozta magában, mint egyháznak szerénységében is nagy fia. A liberalizmus hatotta át Degenfeld-Schomburg József gróf politikai működését, a liberalizmus, minden

numentalitása volt meg benne. Felmérhetetlen az a veszteség, amit a nemes gróf kidölése jelent a magyar református egyháznak és a magyar közéletnek és felmérhetetlen a veszteség sulya Debrecennek, hiszen ez a város nagyon sokat köszönhet Degenfeld-Schomburg József grófnak és neki köszönheti a tudományegyetemet is, amelynek egyik ágán az alapító ma este örök álmra hunyta le a szemét.

A mai nappal tehát Debrecen kálvinista életéből, társadalmából és közéletéből eltávozott Degenfeld-Schomburg József gróf. Köztiszteltetben álló alakját mindenki ismerte s mindenki tisztelettel tekintett arra a hatalmas emberre, aki magas származása mellett külsejében megszemélyesítője volt a kálvinista egyszerűségnek.

Halála, amely kedden este következett be, mindenkit megdöbbentett, bár mindenki tudta, hogy magas kora, nem régen elszenvedett súlyos betegsége minden újabb betegséget veszélyessé tettek. Hatalmas oszlopa a magyarságnak és a magyar kálvinistaságnak dőlt le az ő elvesztésével, ami épen ezért súlyos veszteség, szinte pótolhatatlan az ő rendkívüli nagyságában és értékében ritka jelentőségű egyénisége miatt.

A kora reggeli órákban nem jelenik meg többé a gróf jellegzetes alakja, kissé már meghajlottan, vasbotjával végig kopogva az aszfalton, éles tekintetét végig jartatva mindenre s fogadva a köszönéseket. E reggeli órákban első útja a püspöki hivatalba vezetett, hogy egyháznak ügyei iránt érdeklődjék. Minden további dolgai csak azután következtek. Betartotta a mondást: ecclesia praeedit. Az ő kidölte abból a harcos, hívő sorból, amely a magyar kálvinista egyház falankszáit alkotta, e sorban sokáig, talán örökre tántogó, fekete ürt fog hagyni.

A Degenfeld grófok neve általánosan ismert és tisztelt a magyar református egyházban. Kiváló egyházas érzület, hitbuzgóság, munkaszeretet és áldozatkészség dicséretes jellemvonásaik. A család német eredetű, mely Aargau svájci

türelmetlen merevséggé sohasem keményedik és a megértést és a tiszteletet mások meggyőződésével szemben. Több, mint egy emberöltőn keresztül volt a világi vezére Degenfeld-Schomburg József gróf az egyetemes magyar református egyháznak és a hosszú évtizedek alatt felmérhetetlen érdemekkel és felmérhetetlen érdemekkel tette a nevét örökös értéké a magyar református egyház történetében. Azt a nevet, amely kötelezett és ezt a kötelezettséget a nemes gróf mértéken felül súlyosította magára és mértéken felül váltotta valóságá a kötelezettséggel járó célkitűzéseket. A reformátusoknak van egy nagyon finom és nagyon mély jelentőségű különbségtételük a látható és láthatatlan egyházzal és el sem lehet képzelni valakit, aki jobban megvilágítaná a maga életének példájával: miként lehet a látható és

jelző nélkül, mint ahogy nem is lehetett volna más meggyőződéssel és más zászló alatt elgondolni a nemes gróf alakját. Magyar igazabban nem mutatta meg azt nemzeti érzése épen olyan erős volt, mint kálvinista hite s azzal épen úgy nem hivalkodott, mint ezzel; épen olyan magától értetődőnek tartotta, hogy magyar és kálvinista, mint azt, hogy liberális. Csak valóban nagy embereknek adalott meg az, hogy a rendelkezésükkel olyan tiszta szemmel lássák és olyan tiszta szívvél érezzék, mint a Degenfeld-Schomburg József gróf látta és érezte. És épen ezért olyan tiszta ivelésű a pályája is, olyan magasrendű és olyan kivételes. Degenfeld-Schomburg József gróf sohasem akart más lenni, mint hű fia a református egyháznak és hű fia a magyar hazának s talán épen azért annyira nagy, mert az egyszerűség mo-

kantonból vándorolt sváb földre, ahol 1280-ban a Degenfeld várat és a hozzátartozó birtokot megszerelte. Egyik tagja a XVIII. században nőül vevén Schomburg herceg leányát és örökösét, ez idő óta a család teljes névvel *gróf Degenfeld-Schomburgnak* nevezi magát. Ausztriában már a XVIII. században feltűntek, Magyarországon a múlt század elején kezdtek szerepelni, miután nősülés útján ide telepedtek, itt szívvel-lélekkel magyarokká lettek és a jelenleg virágzó négy Degenfeld grófi ág közül megalapították a magyarországi, úgynevezett erdősádoi ágat.

Degenfeld József gróf élete

Ez ágból született 1847 november 19-én Nagykárolyban gróf Degenfeld József, gróf Degenfeld Ottó és gróf Teleki Augusztia fia. — Atyja híres jogtudós volt, Erdélyben kormányzósi főtanácsos és mint ilyet 1842-ben gróf Teleki Józseffel szemben csaknem Erdély kormányzójává választották. Anyja testvérhuga volt a nagyevű és szomorú végű gróf Teleki Lászlónak.

Édesatyja 1849-ben elhalván, — József, az ő testvérbátyjával, Lajossal, korán árvaságra jutott. — Gondos nevelését nagyműveltségű édesanyja vezette jeles magántanítók segítségével, kik közül nevezetesebbek: Joó István, később a debreceni tanítóképzőintézet igazgatója, majd tiszántúli gimnáziumi felügyelő; továbbá Langer V., ki a fizikára és a matematikára oktatta; végül a jeles jogtudós, Edvi Illyés Károly, aki a jogtudományokba vezette be. Gimnáziumi tanulmányait végig, mint magántanuló végezte, nyilvános tanuló sohasem volt; amikor már a közélet nagysulya és nagytekintélyű tényezője volt, gyakran emlegette, mennyire fájlalja, hogy magánaton végezte iskoláit, mert ennek tulajdonította, hogy nincs szószoki készsége. Az érettségi vizsga letétele után jogot hallgatott a budapesti tudományegyetemen és miután megszerelte az államtudományi államvizsgát, közigazgatási szolgálatba lépett Szatmármegyében és már akkor kapcsolatot teremtett az egyházi élettel. A szatmári megyei életből csakhamar felkerült a földművelési, ipar- és kereskedelmi minisztériumba, ahol fogalmazói minőségben szolgált és alapos képzettségével és kitartó szorgalmával rövid idő alatt megnyerte *Gorove* István akkori miniszter szeretetét. E hivatalában azonban nem sokáig maradt, sőt a fővárost is odahagyta és szatmármegyei birtokára költözött. Ott gazdálkodott a legnagyobb buzgalommal és sikerrel, de emellett tevékeny részt vett Szatmármegye közéletében is. Hajlama és családi hagyományai mihamar az egyházi élet terére is rávitték s nagyhatású és nagyarányú egyházi munkássá-

gát a nagykárolyi egyházmegyében kezdte meg.

A főispáni székben

Kiszélesült munkaköre s nagy képzettségének és tehetségének megfelelő állást nyert akkor, amikor 1883-ban a király Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjává nevezte ki. Debrecenben, ebben a tipikus függetlenségi érzelmi városban, amely kevéssel azelőtt három függetlenségi képviselőt küldött az országgyűlésbe, Degenfeld József gróf főispáni kinevezését a tulnyomórészben ellenzéki érzelmi közönség nem valami nagy lelkesedéssel fogadta. — Különösen az volt számára rossz ajánlólevél, hogy közeli rokonságban állott Tisza Kálmán miniszterelnökkel, kinek felesége, Degenfeld Ilona grófnő, az unokatestvére volt. Az ellenzék akkori sajtóorgánumában, a régi „Debrecen”-ben dr. Nagy Zsigmond szerkesztő azt a kérdést vetette fel, hogy ugyan mit keres egy osztrák-német ritter Debrecenben? A főispán természetesen hamar elhallgattatta azokat a vádakot, amelyek az ő magyar nemzeti érzelmeit kétségbe merték vonni, azonban a függetlenségi pártnak valóban épen elég oka volt arra, hogy bizalmatlanul és ellenséges érzellemmel fogadja kinevezését. Mindjárt a főispánságának második évében bekövetkezett országgyűlési képviselőválasztások alkalmával visszahódította az ellenzékétől a második kerületet, hol testvérbátyját, Degenfeld Lajos gróf nógrádmegyei földbirtokost léptette fel a szabadelvű párt jelöltjéül Mezői Ernő függetlenségi jelölttel szemben és győzelemre is segítette. Csakhamar a harmadik kerületet is visszazserezte az ellenzékétől és csak az első kerület, — amelynek megbukhatatlan képviselője Thaly Kálmán volt, maradt a függetlenségi párt bevehetetlen bástyája. Erős kezét a városi törvényhatósági bizottságban is megérezte a Kiss Albert vezérlete alatt állott függetlenségi párt: csaknem minden tárgynál keresztülvitte akarátát a mögéje sorakozott szabadelvű párti táborral és a város háza közgyűlési terme gyakran volt viharos viták színhelye, valahányszor Degenfeld József gróf egy kérdésben exponálta magát.

De bármilyen ádáz ellenfelei voltak is a közgyűlés függetlenségi tagjai, azt soha, pillanatra sem vonták kétségbe, hogy minden cselekedetében, minden lépésében az izzó hazafiság érzése és Debrecen város fejlődéséért, előhaladásáért és felvirágzásáért való törekvése irányította. Hatalmas alkotások teszik örökké emlékeztetessé Degenfeld József gróf főispánságát. Hogy a sok rivális város közül 1885-ben Debrecen kapta meg a magyar államvasutak üzemeltetését, az Degenfeld József gróf érdeme volt, épen úgy, mint pár évvel később, 1890-ben, annak köszönhető Debrecen a kir. itélőtáblát, hogy Degenfeld József gróf állásának és személyének minden súlyát latba vetette Debrecen városa érdekében. Nehéz volna elsorolni mindazokat az alkotásokat, amelyek Degenfeld gróf főispánságához fűződnek, hiszen Debrecen két évtizedének történetét kellene megírunk e nekrológ keretében, ha az ő főispánságának minden eseményét föl akarnánk sorolni. Ezért csak két intézményt sorolunk fel azok közül az intézmé-

nyek közül, amelyeket Debrecen kereskedelmének és iparának fellendítése érdekében a város számára befolyásának és összeköttetésének teljes kihasználásával lekötött: az egyik a dohánygyár, a másik a MAV gépjávitóműhely; azok a munkabérek, amelyeket e két intézmény munkásainak kifizetnek. — Debrecen iparát és kereskedelmét gyarapítják. És még csak egyet említünk meg főispánságának eredményei közül: a bábaképző intézetet, amely mint közegészségügyi, tanügyi intézmény a tudományegyetem egyik alkotó tényezője volt.

A tiszántúli egyházkerület élén

18 évig állott Debrecen és Hajdúvármegye élén Degenfeld József gróf s e közel két évtized alatt egészen debreceni lett. S amikor *Szöll* Kálmán miniszterelnöksége alatt 1901 őszén megvált a főispáni méltóságtól, mert *Szöll* Kálmán politikájával nem értett mindenben egyet, továbbra is Debrecenben maradt, amelynek ezután is legnagyobb tekintélyű, legnagyobb tisztelettel övezett polgára volt. De kötötte őt a tiszántúli egyházkerület főgondnoki méltósága, amelyre már korábban, 1896 októberében az egyházak óriási többségének szavazataival választották meg az elhunyt Vályi János utódául, Uray Imre beregmegeyi országgyűlési képviselő ellenében. Nem mint ujonc került az egyházi élet eme vezető pozíciójába. Már 1884-ben az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye gondnoka lett, majd a konvente és a zsinatra is felküldte egyházmegyéjének bizalma, hol egyházi jogi és politikai bő ismereteivel, egyházkormányzati képességével, páratlan tevékenységével és törhetetlen hitbuzgóságával mindenkinek elismerését és tiszteletét kiérdemelte. Egyházkerületi főgondnokká választása alkalmával nagyobb összeget adott a debreceni egyetemre, majd különböző egyházi célokra s azóta is folyvást növelte alapítványát.

1904-ben az egyetemes református egyház megbízásából Amerikába ment ki, hogy ott az Egyesült Államok területén levő s különböző egyházi fenhatóság alatt élő magyar református gyülekezeteket a magyarországi református egyház fenhatósága alatt tömörítse és szervezze. Ezt a nagy fáradságot és áldozatot is meghozta, csak hogy szeretett egyházának és hazájának szolgáljon vele.

Egyházkerületi főgondnoki működéséhez számos nagyobb alkotás fűződik. A főiskolán a bölcsészeti fakultás kiépítése tulnyomórészben az ő érdeme. Sokat tett a leánynevelés fejlesztéséért. 1909-ben a genfi Kálvin-jubileumon ő intézett a kálvinista társadalomnak az egész világból összesereglett képviselőihez francia nyelven üdvözlő beszédet.

Az egyetemért

De soha el nem muló, valóban ércnél maradandóbb emléket állított magának Degenfeld József gróf a debreceni tudományegyetem létesítésével. Boldog emlékezteti Kiss Áron püspökkel együtt az volt a hő óhajta, hogy Debrecenben protestáns egyetem létesüljön és álláspontra emelkedjen mindaddig kitarzott, amíg meg nem győződött róla, hogy a protestáns egyetem részére lehetetlenség megszerezni

MA
GOLD sz. orvos
világhírű telepata!
egyetlen kísérleti estéje
a Bika disztermében.
Kezdetre 9 órakor.
Jegyek 40 fillértől 3 pengőig Hegedűs és Sándor Rt.-nél és 6 órától az esti pénztárnál kaphatók.

az állam támogatását. Csak ekkor adta fel eredeti állásponjtát és hozta meg élete legnagyobb áldozatát az ősi református főiskola följárlásával, miután biztosította a református teologia fennmaradását s a protestáns tanárképzést. A debreceni tudományegyetem igyekezett leróni háláját nagy alkotója iránt; 1914-ben a teológiai, 1924 októberében pedig az államtudományi kar disz doktorává avatta.

Degenfeld József mint politikus

Az alkuvást nem ismerő, törhetetlen szabadelvűség inkarnációja volt *Degenfeld József gróf* egész politikai pályáján, kezdve attól, hogy mint Tisza Kálmán bizalmasa a főispáni széket elfoglalta, hiszen szolgálva Wekerle egyházpolitikáját, Bánffy Dezső báró nemzeti eszméjét. Miután a főispánságról lemondott, rövid ideig passzivitásban maradt, majd amikor egykori vezére, Bánffy Dezső báró 1903-ban megalakította az új pártot, az ő zászlajához állott. Tisza István gróf első miniszterelnöksége idején felajánlotta neki a debreceni, hajdúmegeyi és szatmármegyei főispánságot, ő azonban egyiket sem fogadta el, mert Tisza politikáját nem helyezte. Az 1904 november 18-i események őt is az ellenzék táborába vitték és jórészt az ő agitációja eredményezte, hogy Debrecen III. kerületének mandátumát Szabó Kálmán újpárti képviselő nyerte el. 1909-ben, a koalíciós kormány idején a függetlenségi Csanak Jánossal szemben pártokivüli programmal fellépett a III. kerületben, de kisebbségben maradt.

Ettől fogva teljesen visszavonult a politikai élettől s kizárólag egyházának és a debreceni egyetem létesítésének szentelte életét.

Gazdasági tevékenysége

Sokoldalú közéleti működése során időt és gondot fordított a gazdasági tevékenységre is. Kitiűnő mezőgazda volt; atyai birtokát nemcsak megtartotta, de tetemesen gyarapította is. Szatmármegyében, a pestmegeyeri Acs határában, Szilágyban, Szabolcsban voltak kiterjedt birtokai, amelyeket mintagazdasággá fejlesztett. Balkányi Miklós dr. társaságában megalapította a debreceni Erzsébet-szőlőtelepet. Közgazdasági téren is érvényesítette tehetségét. Hosszu ideig elnöke volt az Alföldi Takarékpénztár igazgatóságának, majd alelnöke a Debreceni Hitelbank, később a Belvárosi Takarékpénztárnak, míg az idén új-

ROGASKA SLATINA
(ROHITSCH SAUERBRUNN)
A szerb-horvát-szlovén királyság legnagyobb és legmodernebb világított fürdőhelye

Gyomor-, bél-, máj- és vérérbetegségek, emésztési zavarok, hólyagbetegségek stb. Külföldi látogatóknak 50 százalékos engedmény a S. H. S. vonalain. Különösen mérsékelt árak az elő- és utószobákban. Felvilágosítás a bel- és külföldi minden utazási irodájában és a fürdővezető-ságnál **Rogaska Slatina S. H. S.**

LENGYEL
FEST, MOS, TISZTIT
Csapó-utca 28.

ból öt választotta elnökévé az Alföldi Takarékpénztár.

Degenfeld gróf halála

Degenfeld József grófot egy héttel ezelőtt, kedden szállították ki a klinikára. A gróf a múlt héten erősen meghűlt. Lázás állapota aggodalmat okozott és így hozzátartozói arra határozták el magukat, hogy kiviszik a belgyógyászati klinikára.

A klinikán meglátogatták Kenézy Gyula dr. és Csiky József dr. professzorok, akik a gróf kezelő orvosával, Vásárhelyi Béla dr. tanársegéddel a leg gondosabban megvizsgálták a beteget, akit nyomban orvosi kezelés alá vettek. Az orvosok megállapították, hogy a betegen kezdődő tüdőgyulladás jelei mutatkoznak és azért ilyen irányban tették meg intézkedéseiket. A gróf szív működése jó volt. Ilyennek találták az orvosok mindennapi állapotát, bár észre lehetett venni és ezt kezelő orvosa, Vásárhelyi Béla dr. tanársegéd, ki a legnagyobb odaadással és gondossággal kezelte a grófot, meg is állapította, hogy a beteg ereje fokozatosan fogyni. Degenfeld József gróf az utolsó pillanatig nyugodtan és csendesen viselkedett és türe a szenvedést.

Kedd reggelig tudott ellenállani a beteg szervezete a bajnak. Kedden reggel azonban állapota már igen rosszra fordult, szív működése igen legyengült, lélegzete szakadozott, hörgő lett. A délelőtti folyamán a hozzá intézett szavakra még reagált, észrevehető volt a szavak reakciója, a déli órákban azonban már többé nem reagált

A belügyminiszter rendeletben kötelezte a várost a legnagyobb tisztasagra

A belügyminiszternek nagyon érdekes és okos rendelete érkezett Debrecen városához. E rendelet, amely a város első tisztviselőjének szól, a miniszter a város utcáinak, utjainak, gyalogjáróinak és piactereinek tisztántartása érdekében adta ki.

A miniszter a rendeletben azt mondja, hogy egyre sürűbben érkezik, különösen egészségügyi hatósági közegek részéről a panasz, hogy a városok és községek utcáinak utainak és köztereinek tisztasága a háború és a forradalmak ideje óta a békebeli időkénél sokkal rosszabb állapotban vannak.

Ezek a helyeken

sok a szemét, az étel-, gyümölcs- és egyéb undort keltő s a közegészségügyet nagyban veszélyeztető romlandó hulladékok.

Ezeknek söprése ritkán, de akkor is többnyire előzetes öntözés nélkül történik, ami a közegészségügyre annyira ártalmas port veri fel. A kirakatok porolása, tisztogatása reggel hét óra után történik, ami pedig az akkor már járókelő közönség egészségét veszélyezteti. A takarításhoz használt portörölőrongyokat az ezt tiltó szigorú szabályok ellenére az ellenőrzés s a kellő megtorlás hiánya miatt most is az utcára rázzák ki. Gyümölcsöt és egyéb élelmiszert árusító üzletekben a cikkeket fedetlenül tartják, aminek az a kö-

szemre. Szív működése teljesen megromlott és este hat órákor megkezdődött az agónia. Rendetlen szív működés mellett a beteg lélegzete mindinkább hörgővé lett és este kilenc órákor gróf Degenfeld József kiszenvedett.

A magas korban, amelyet a nemes gróf elért, erős fizikuma sem tudott a betegséggel megküzdeni. Nemrégben súlyos betegségen ment keresztül, amikor meg is operálták és amikor hosszú időn keresztül feküdt a budapesti Pajor-szánatóriumban. A műtét és elszenvedett betegség után ereje még nem is térhetett annyira vissza, hogy az évek számainak nagy súlya alatt megöregedett test egy újabb bajt elviselhetett volna.

Halála kedden este szinte pillanatszerűen, hirtelen következett be. Az élet utolsó szikrája ellobbant és a nagy kálvinista, a nagy ember visszaadta lelkét a mindenható teremtetőnek.

Elhunytáról azonnal értesítették Baltazár Dezső dr. püspököt és a gróf hozzátartozóit.

Degenfeld József gróf özvegy ember volt. Felesége, Szilassy Irma, a református egyház nemrégiben elhunyt nagy alakjának, Szilassy Aladár közigazgatási bírósági másodalelnöknek a nővére volt, akivel boldog házasságot kötött. Házaságából három gyermek származott: Anna, aki László Elemér korvettkapitányhoz ment nőül s ki két év óta özvegyen él Budapesten; másik leánya: Mariska, aki Sztráda György huszárkapitány felesége lett, végül fia, Ottó, aki az ácsi gazdaságot vezeti. Számos unokája is gyászolja elhunytát.

velekezménye, hogy azokat az utcák pora beszennyezi, a nap heve bomlasztja, legyek és rovarok lepik el. A gyalogjárók számára fenntartott járdákat, nemkülönben a nagyközönség számára nyitva álló nyilvános helyiségek padlóját egyesek összeköpködi. Mindezek természetesen

a közegészségügy szempontjából igen káros hatással vannak és a fertőző betegségek terjedésére alkalmat nyújtanak.

Mindezt a belügyminiszter felhívja a törvényhatóságokat, — hogy a köztisztasági, illetve közegészségügyi szabályrendeleteiket vegyék felülvizsgálat alá és amennyiben azok a fenti követelményeknek nem felelnek meg, annak korszrű átdolgozása és módosítása iránt haladéktalanul intézkedjék.

A szabályrendelet szövegébe, — valamint az esetleges újonnan alkotandó szabályrendeletbe okvetlenül fel kell venni egy olyan rendelkezést, mely a nyilvános helyiségek tulajdonosait arra kötelezi, hogy a közönség használatára rendelt helyiségeket kellő számú viz-öblítéssel, higiénikus köpöcsészékkel szereljék fel és azt, aki a rendeletet megszegi, megfelelő rendőri eljárás alá kell vonni.

A rendelet Debrecen a városnak belső területét érte kevésbé érinti. A belvárosi területek eléggé tiszták, bár még nagyon sok em-

INGYEN!

DUMAS

MŰVEI

Dumas Sándor munkáinak új magyar kiadása
már júliusban

megjelenik Miután azt óhajtuk, hogy ezen könyv minél jobban terjedjen el a társadalom minden rétegében, elhatároztuk, hogy ezen új kiadás nagy részét ingyen terjesztjük. Ezen újság minden olvasója, aki az alábbi szelvényt 10 napon belül atulirotnak beküldi, ingyen kapja

Dumas Sándor összes munkáit 24 kötetben körülbelül 4000 sűrűn nyomtatott oldalon.

Dumas Sándor a világirodalom legnagyobb elbeszélője. Az ő lélekzetviszafogóan izgalmas, hallatlanul feszült regényei, amelyekben egyszerű, egyszerű humor, paratlan fantázia és mesteri elbeszélőkészség lüktet végig, minden olvasót ellenállhatatlanul leűncselnek.

Ezen kiadás nagyszerű fordításban, szép nyomásban, a szokásos könyvalakban jelenik meg. A szétküldés ezen megrendelés alapján történik.

A szétküldési költségeikért csupán 30 fillért számítunk kötetenként. Ingyen kapja a következő munkákat:

*A három testőr
Tíz év múlva
Husz év múlva
Király a vérpádon
Gróf Bragelonne
A vasálarcos
A vörös ház lovagja
A fekete tulipán
Napoleon
A királynő nyakéke*

*Gróf Monte Cristo
A világura
A halott keze
Lady Hamilton
A bandita
A jávai orvos
A bársonnyakékes hölgy
Phamphilis kapitány
A párisi mohikánok
A végzet útja*

Ezen ajánlatunk csak a 10 napon belül beküldött szelvényekre érvényes.

Ne tessék pénzt vagy bélyegeket küldeni!

OTTHON KIADÓVALLALAT

Budapest, VI., Jókai ucca 9.

SZELVÉNY

OTTHON KIADÓVALLALAT
Budapest, VI., Jókai ucca 9.

Atulirott ingyen óhajta Dumas Sándor összes munkáit.

Név . . . . . Foglalkozás . . . . .

Helység . . . . . Ucca . . . . .

(Érthető és tiszta írást kérünk)

Ez a szelvény kivágandó és mint nyomtatvány nyitott borítékban 4 filléres bélyeggel beküldendő.

Kontrol szám 150.

ber nem szokta meg, hogy a papír és egyéb hulladékot ne az utcán és ne a parkok virágaira és gyepejére dobálja. A kereskedésekben és a piacokon is meglehetősen nagy tisztaság van, az élelmiszereket letakarják úgy, hogy azokat a por nem szállhatja be.

Két dolog azonban érinti Debrecen is. Az egyik az, hogy bár Debrecennek van vízvezetéke, van locsológépe, mégis megtörténik minden nap reggel a korai órák-

ban, hogy

úgy az uccaseprők, mint a ház mesterek közül is nagyon sokan az uccaburkolatot és a gyalogjárót anélkül seprik, hogy azt előzően locsolták volna.

Reggelenként olyan átláthatatlan porfelhők szállodogálnak egy-egy ilyen seprőember körül, hogy az ki sem lát a portengerből. A por azután szépen behúzódik a keres-

kedők kirakataiba, üzleteibe és ott ráarakódik szép szürke rétegben az árakra. De beszűrődik a lakásokba is és reggel a gondos háziasszony kétségbeesve látja a porréteget a butorain.

A másik dolog, amelyben a rendelet érinti Debrecen város köztisztaságát is,

a kertési és külsőségi állapotok.

A városi tisztviselő minden havi jelentésében rámutat arra, hogy a kertészekben és a telepeken a tisztaság nagyon kifogásolható állapotban van. A kiadott miniszteri rendelet kapcsán tehát módja, sőt kötelessége lesz a városi tanácsnak, hogy a kifogásolt köztisztasági állapotokon segítsen — legálább papíron.

A szög a zsákban

A szög a zsákban, az természetesen nem a drágaság. A drágaság nem szög, hanem egy elszabadult bunkósbot, egy megtévelyodott vasvilla, egy megvadult tank, amely legázol minden élő és a drágaság egyáltalán nem tartózkodik a zsákban, hanem szabadon éli világát. Ugy is illik, mert a világ még mindig úgy tudja, hogy Magyarország a szabadság klasszikus földje. A világ ugyan e részben némi csalódásban van, de azt nem mondhatjuk meg neki. Ha a világ, amely elég gyakran bekukkan mostanában nézelődni Szittyaországba, azt kérdezi tőlünk, hogy hol is van hát az a végtelen és féktelen nagy magyar szabadság, akkor most már nem jövünk zavarba, hanem bemutatjuk neki hazánk egyeduralmát, öfelseget, a drágaságot: tessék, itt van, ő a magyar szabadság szimbóluma, végtelen és féktelen.

Az a szög, amelyik benne van a zsákban, az nem a drágaság, hanem a drágaság oka. Lehetne ugyan annak a kőnek is mondani, amit az a bizonyos száz okos se tud kihuzni a kutból, de ez a hasonlat alapjában hibás volna. Nemcsak a nehezen összeszedhető száz okos miatt, hanem azért is, mert a kutban levő kő egy reális kő. A drágaság oka inkább olyan, mint a bölcsek kőve, csak a hatásáról ismerhető fel, de különben misztikus valami, láthatatlan és megfoghatatlan. Sohasem ott van, ahol keresik, mikor lecsapnak egy kézre, hogy ez az ni, az égetnivaló, akkorra már másik kézben van, mint a szem-szem gyűrű, kallon gyűrű a társasjátékban. Hiszen Pesten már detektívek is keresték, mégse tudták elcsipni, se boltban, se kocsimában, se a vásárcsarnok pultján, se az őstermelő kosarában, se az álóstermelő ridiküljében.

Itt állunk meg, az álóstermelőnél, mert egy pillanatra úgy tetszik, mintha itt volna a kutya elásva. Az őstermelő már tisztázta magát, a keze száradjon el, ha ő drágít, ő még rá is fizet, szegény. A kofa is kimosakodott a bűnből, a szeme világa fusson ki, ha ő bűnös a drágaságban, hiszen ő tanúsítani tudja, hogy drágábban vesz,

mint ahogy elad. Termelő, közvetítő, k's szállító, nagyzállító mind fchér l l om, amelynek még fekete árnyéka sincs. Mind tud bizonyítani és be kell ismerni, hogy mindnyájának van valami igazsága, mert egyiket se veti fel a jóvedelem. Hanem az álóstermelő, az igen. Erre Pesten már rájöttek és remélhetőleg most már rá fognak jönni vidéken is a felelős hivatalosak. Ez nagyszerű kitalálás, körülbelül ez a drágasági herepedény, amiről senki se tudja, mit kell alatta érteni. Ennélfogva egészen bizonyos, hogy ő az oka mindennek és ha őt fülönfogják és fülhuzzák az első lámpavasra, akkor nem lesz többet drágaság. Ez világos, mint a vak-ablak, csak az a baj, hogy az álóstermelőről nem tudni, hogy kicsoda, tehát nem lehet fülönfogni és a drágaságot tovább élteti a drágasági anket az emberi kor és a mindenható állami abszolutizmus legvégső határáig.

Az anketéről még csak annyit tudunk, hogy a jövő hét elején ül össze, ha ugyan meg nem gondolja magát ebben a nagy melegben, amely csak részben igazolja a fizikát, kiterjesztvén a drágaságot, de összehúzáva a jólétünket gondozó elméket. De ha összeül is az anketé — van-e ebben az országban tíz olyan ember, aki azt

Szeptemberben jelenik meg a törvényhatóságok háztartásának ellenőrzésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítása

Az úgynevezett adócsökkentési törvény, amely a törvényhatóságok háztartásának fokozottabb mértékben való ellenőrzéséről szól — már életbe lépett. Debrecen városa a törvény ama rendelkezésének, hogy a törvény életbe lépése után az illetményeket újra meg kell állapítani, a legutolsó közgyűlésen tudvalevően már eléget is tett.

A kormány rendelete folytán most folynak a munkálatok a minisztériumban a törvény végrehajtási utasításának kidolgozására és kiadására vonatkozóan. Az a terv, hogy a rendelet már szeptemberre megjelenjék. Ugy a pénzügyi, mint a belügyminisztérium dolgoznak a szövegezéseken, amelynek elkészülte után megindulnak a tárgyalások az utasítás összeállítására. Az autonóm háztartásokkal összefüggő költségvetéseit már az új végrehajtási utasításban foglaltak alapján fogja a pénzügyminisztérium a belügyminisztériummal egyetértve felülvizsgálni és jóváhagyni.

A végrehajtási utasítás a legmesszebbmenő takarékoságot akarja megvalósítani úgy a személynél, mint a dologi kiadásoknál, — mert az a cél, hogy az autonóm háztartásoknak ily uton való tehermentesítésével a városi és községi adóterhek önmaguktól csökkenjenek. Különösen kiterjed az utasítás takarékosági célzata a személyi kiadásokra, amelynek első megnyilvánulása lesz a városok polgármestereinek az állami rendszerű fizetési osztályokba oly módon való besorolása, hogy ezek az eddigi állapot megszüntetésével nem az V., hanem csak a VI. és VII. fizetési osztályoknak megfelelő illetményeket kaphatnak s ezenkívül az eddigi helyenként élvezett más természetű illetményeket megszüntetik.

várja tőle, — tegyük föl valami kicsiséget, — hogy egy fél érrrel olcsóbbá tudja tenni nem a lisztet, nem a zert, nem turót, nem a tejfölt, amik a túrólepényben kögülnök szerv s egésze, hanem — a kaprot? Ebben a szegény országban nagyon sok az álmodozó, délbábok után kapkodó, hiszékeny ember, de olyan naiv magyar ember nincs, aki a drágaság enyhítését az anketától várná, amelyet a kormány hív össze. Mi fogadunk a népjóléti miniszter ural egy marék kaporba, hogy az anketén mindenki nagyon okosan fog beszélni, minden foglalkozási ág a másikat fogja bemártani, mindenki statisztikai adatokat fog a fogyasztók fejéhez vern — és az anketé nemhogy kibújtatná a szöveget a zsákából, hanem még mélyebre fogja rázni, aminthogy az anketé természeténél fogva nem is tehet mást. No igen, még egy megtörténhetik. Az is kitelhetik az anketétől, hogy méltóságos és kegyelmes résztvevői meg fogják állapítani, hogy nincs is drágaság s amennyiben van, mindgyárt nem lesz, mihelyst — befogják az újságok száját. Nagyon csodálunk, ha végeredményben ki nem derülne, hogy az újságok csinálják a drágaságot s hogy ennélfogva nem a forgalmi adót kell megszüntetni, hanem a sajtót.

Az autonóm adóztatás tekintetében a pótadókra vonatkozólag új intézkedések nem lesznek, mert a kormány a legszigorubb takarékoság kerestülvételét várja a kiadások nagyarányú csökkentését, ami önként is a jelenlegi nagy pótadóterhek automatikus leszállítására fog vezetni. Az állam által az autonóm háztartások részére átengedett adónemek tekintetében egyelőre nem lesz változás, ugyanintén kétes az is, hogy a borfogyasztási adó minimális és maximális határainak mérséklése tekintetében lesz-e intézkedés, mert a terv ellen egyes mezőgazdasági körök részéről máris erős kifogások merültek fel.

Eger ünnepelte Barányt

Eger, július 12. Ma este félkilenckor érkezett haza Barány István párisi utjáról, akit az egri közönség ünnepélyesen fogadott. Az állomáson a város közönsége, a vármegye és a város vezetősége, valamint a társadalmi egyesületek, testületek küldöttségei jelentek meg. A kocsiból kilépő Barány István Hevessy Gusztáv vm. főjegyző üdvözölte a vármegye nevében és átnyújtotta azokat az üdvözlő táviratokat, amelyeket különböző városok és egyesületek küldtek Barány István számára.

A város nevében Trakk Géza polgármester, az uszótlársak nevében Bicskey Zoltán üdvözölte a győzelmes uszót, aki az üdvözlésekre meghatott szavakban mondott köszönetet.

Ezután Barány István a város kocsiján a polgármester társaságában a tömeg éljenzése közben lakására hajtatott.

Este az egri dalkör és a polgári dalkör lampionos szerenádót adott tiszteletére.

Már az ötpengőst is hamisítják

Budapest, július 12. A főkapitányság tegnap hivatalos jelentést adott ki arról, hogy két hamis 50 filléres pénzdarabot szolgáltatott be az egyik Thököly uti trafikból a rendőrségnek. Megindult a nyomozás, mert ezenkívül már több helyről érkeztek jelentések hamis 50 filléreses forgalombahozataláról.

Tegnap este azután a nyomozás újabb érdekes eseménnyel bővült. Megjelent ugyanis a főkapitányság központi ügyeletén az egyik postahivatali fiók vezetője és bejelentette, hogy tegnap délután az egyik nagykereskedő cég alkalmazottja nagyobb összegű pénzt akart csekkben feladni, amikor azonban az illető postatisztát átvette a pénzt, észrevette, hogy az egyik 5 pengős feltűnő rossz hamisítvány.

Nyomban beszolgáltatta a pénzt főnökének, utána a nagykereskedő cég emberét leigazoltatták és a hamis 5 pengőst beszolgáltatták a rendőrségnek.

A főkapitányságon természetesen nyomban hozzáláttak annak megállapításához, hogy honnan ered a hamis 5 pengős. Még az esti órákban kihallgatták a nagykereskedő alkalmazottját és pénztárosát, azonban azok teljes mértékben igazolták magukat és azt is, hogy a hamis 5 pengő eredetéről fogalmuk sincsen.

A főkapitányság ma délelőtt a hamis ötpengős felfedezéséről a következő hivatalos jelentést adta ki:

— A lefoglalt A. 055—029.547. számú ötpengős bankjegyhamisítvány legszembeszökőbb ismertetőjelei:

1. Az előoldal közepén elhelyezett „öt pengő” és „Magyar Nemzeti Bank” szövegbetűinek árnyékolása durva és foltos.
2. A Széchenyi fejrajz elmosódott.
3. A Lánchidnak a baloldalon levő képe, valamint a háttér primitív kivitelű és főleg a háttérben levő épületek rajzának részletei teljesen kidolgozatlanok.

A főkapitányság felhívja a közönség figyelmét arra, hogy ha ilyen hamis bankjegyet talál valahol, azokat nyomban szolgáltatassa be a rendőrségnek.

A BORSSZEM JANKÓ HAVI ELŐFIZETÉSI ÁRA A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG ELŐFIZETŐI RÉSZÉRE 75 FILLÉR. EZZEL AZ 50%-OS PARATLAN KEDVEZMÉNNYEL ELŐFIZETNI KIZARÓLAG A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG KIADÓHIVATALÁBAN LEHET!

BUDAPEST Hoffmann-terem
ort. שר
Budapest, VI., Révay ucca 10. sz.
Régi jó, elismert magyar polgári házikonyha. Mérsékelt árak. Menürendszer
Lakodalmakra és más ünnepélyekre külön terem
rendelkezésre áll. Pontos és figyelmes kiszolgálás. Elsőrendű italok.

Fürdőöltönyök,
sapkák, strandkőpönyegek
Márton Gyula és fiánál
Főttér 25.

RAMMINGER hölgyfodrász
Szent Anna ucca 12. Telefon 15-37
PAROKAKÉSZÍTŐ
Aranyéremmel kitüntetve.

Változatlanul súlyos a hercegprimás á lapota

Esztergom júl. 12.

Kedd délután folyamán felkereste a nagybeteg hercegprimást Bálint professzor Budapestről, aki Hajós Lajos egyetemi tanárral és Gönczy Béla kezelőorvossal együtt konziliumot tartott a betegség felől, amelynek eredményeképpen délután 5 órakor a következő buletint függesztették ki a hercegprimási palota kapujára:

Öminenciája régi betegségéhez kisebb méretű tüdőgyulladás járt. Hőmérséklet 38,1, érverés 108, öntudat teljesen tiszta, minden iránt érdeklődik. Táplálkozás nem egészen kielégítő. Pillanatnyilag veszély nem forog fenn, de a betegség, tekintve az egyházfejedelemtől magas korát, aggodalomra ad okot. Bálint Rezső egyet. ny. r. tanár, Hajós Lajos egyet. m. tanár, Gönczy Béla kezelő orvos.

Agyonverte az apját egy 19 éves fiú

Ujvidék, július 12. A múlt év december 17-én történt, hogy Szabó Mihály óbecsei módos gazda nyomtalanul eltűnt. A csendőrség hetekig nyomozott, de hasztalanul. Az eltűnt gazda feleségét azzal próbálták vigasztalni, hogy Szabó, aki hadifogoly volt, visszament Oroszországba „hadi feleségéhez”.

Néhány nappal ezelőtt névtelen levél érkezett a csendőrségre, mely közölte, hogy

Szabó Mihályt meggyilkolták és tanyájának udvarán ásták el.

A csendőrök azonnal vállatvállalóvá fogták Szabó feleségét és gyermekeit és ennek során feltűnt, hogy az egyik fiú, a tizenkilenc éves Márton nagyon zavarosan viselkedett. Napokon keresztül faggatták Szabó Mártont a csendőrök, de a fiú konokul tagadott.

Ekkor a csendőrök cselhez folyamodtak és őrizetbe vették a fiú sógorát, Börsök Mihályt. Szabó Márton fellélekzett, azt hitte, hogy megmenekült. Börsököt azonban szabadonbocsátották és őrizetbe vették helyette a fiút, aki erre úgy megijedt, hogy egyszeriben mindent bevallott.

— Már régóta haragudtam apámra — vallotta —, mert sohasem adott pénzt. December 17-én a tanyán utána lopóztam az istállóba és amikor

apám lehajolt az abrakért, fejére sujtottam egy fejszével.

A csapás halantékán érte, összeesett. Még egy csapást mértem rá és jajszó nélkül halt meg a lovak előtt. Ekkor az udvaron gödröt ástam és betemettem. Azután bementem a szobába és lefeküdtem aludni.

A csendőrök erre kimentek a tanyára. A fiú megmutatta, hova ásta el apját. A tetem kiásása közben azt is

elmondotta a fiú, hogy édesanyja is tudott tettéről.

Erre a csendőrök az anyát is le tartóztatták. Megállapították, hogy az áruló névtelen levelet egy elbocsátott béres írta.

A törvényszék tíz hónapra ítélte a kerékgyártósegédet, aki leszurta a vele brutális mesterét

A debreceni törvényszék Serlytanácsa kedden délelőtt tartotta meg a tárgyalást Szilvássy János kerékgyártó-segéd ügyében, aki mesterét, Varjassy Imre kovácsmestert, mert az bántalmazta és szidalmazta, hasbaszurta. A vádat dr. Eöry Kálmán ügyész képviselte, a védelmet Gábor Jenő dr. látta el. A sértett Varjassy képviselőjében dr. Fényes Jenő jelent meg a tárgyaláson.

Szilvássy ellen az ügyész szándékos emberölés büntetének kísérlete címén emelt vádat. A tárgyaláson

Szilvássy, aki az eset óta vizsgálati fogságban van, azzal védekezett, hogy ő önvédelemből cselekedett

a vele brutálisan eljáró Varjassyval szemben. Szilvássy mihelyre ez év május 9-én fogadta fel Varjassyt és 11-én délután veszték össze. Szilvássy elrontott egy kocsitengelyt és emiatt Varjassy nagyon dühös lett, szidalmazta a legényt, arcul verte és egy nehéz kalapácsot is felkapott, hogy leüsse vele. A veszekedés végén a mester szidalmazta a segédjének az anyját is, kidobta az ajtón és kétszer megrúgta.

A segéd tudomásul vette, hogy a munkájára többet nem számítanak és kikérte a munkakönyvét, hogy másutt keressen munkát.

A mester azonban megtagadta a munkakönyv kiadását, a ruháit is visszatartotta és kijelentette, hogy addig nem adja ki a kezéből a munkakönyvet, míg a tengely elrontásával okozott kárt meg nem téríti. Szilvássy könyörgött, hogy a munkakönyvet adja ki, mert addig nem tud más helyen munkához jutni. A mester azonban hajthatatlan maradt, újra nekitámadt a segédnek és a szájából kiverte a cigarettát, az állát felütötte és durán szidalmazta.

— Nem bírtam tovább uralkodni magamon, — monda a segéd — előrántottam a zsebkezemet, de csak akkor szurtam Varjassy felé, amikor káromkodva a revolverét vette elő.

Egyszer vagy kétszer szurtam, nem céloztam és csak vaktában csapkodtam a késsel; azt sem tudtam a nagy izgalomtól mit csináljak.

Varjassy Imre mester, aki súlyos sérüléséből csak hosszasan kezelés után gyógyult ki, elmondta, hogy

ő revolvert csak akkor vett elő, mikor már a segéd kezében ott volt a kés.

A szembesítéskor a vádlott szemébe mondja, hogy a revolvert előbb vette elő. Az elnök kérdése a mester annyit beismert,

hogy idegesen viselkedett a segédjével szemben, mert nagyon bossús volt az elrontott kocsitengely miatt.

A tanúk, akket a bíróság kihallgatott, igazolták, hogy Varjassy nagyon brutálisan bánt a segédjével, durván szidalmazta és rúgta. A bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszéd után a bíróság Szilvássy Jánost erős letundulásban elkövetett szándékos emberölés kísérletének büntetésében mondta ki bűnösnek és 10 hónap börtönre ítélte. A vizsgálati fogsággal büntetéséből egy és fél hónapot kitöltöttnek vettek. Az ítélet nem jogerős.

— Meleg idő lesz helyenként esővel. A Meteorológiai Intézet jelenti: Közép-Európában a nyomási gradiens kissé gyengült. A barométeres maximum kissé visszavonult az Atlanti-tenger felé, a minimum a Fekete tenger táján található. Eső Némeországban és Délnyugat-Európában fordult elő. A hőmérséklet elosztásában nincs lényeges változás. Hazánkban élénk északnyugati szelek fujnak. A hőmérséklet kissé emelkedett. Eső szórányosan volt és jobbára kisebb mennyiségben. Legnagyobb volt az eső Orosházán (10 milliméter.) Joslat: Változóan felhős és mérsékelt meleg idő várható, helyenként esővel vagy zivatarral.

Ön úgy látszik azt akarja, Hogy a szúnyog agyon marja!

A szúnyog nem kinoxza Önt többé, ha gondoskodik arról, hogy a FLIT kéznél legyen.

Flítezéssel néhány perc alatt megtisztíthatja otthonát a veszedelmes legyektől és szúnyogoktól. A FLIT tiszta, biztos és könnyen kezelhető.

Pusztítsuk el a házi rovarokat!

Flit permetezésével elpusztítjuk a poloskákat, bolhákat, svábbogarakat és hangyákat is. A FLIT behatol a legrejtettebb lyukakba is, amelyekben a rovarok elbujnak és tenyésznek és ott el is pusztítja úgy a rovarokat, mint tojásaikat.

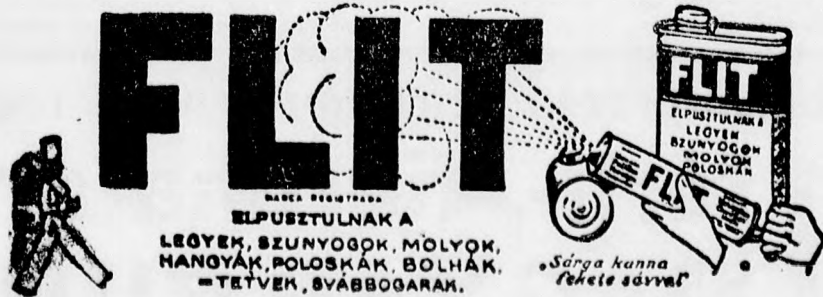
Permetezze ruhaneműit FLIT-el. FLIT megöli a molyokat, lárváikat és petéi-

ket, amelyek „lyukat esznek” a textilakban. Sok ezer szakvélemény bizonyítja, hogy sem embernek, sem a legkényesebb anyagoknak nem árt a FLIT.

A valódi tudományos rovarlétő!

A rovarok és vegytan legnagyobb tudósai kutattak és kísérleteztek évtizedekig, mielőtt a FLIT végleges összetételét megállapították. FLIT feleslegessé tette a régi módszereket, mert az összes rovarokat gyorsan öli.

Még ma szerezzen be egy FLIT kannát és FLIT permetezőt. Mindenképp kapható 10 -- pengőért! Ujabb vásárlásnál már csak a 650 pengős 1/2 kg os kannát kell megvenni, minthogy a permetező örökké tart!

Gyártja:

STANDARD OIL Co. (New Jersey)
26 Broadway, Newyork, U S. A.

Magyarországi központ:

PANACEA Gyógyszervégyszeti R. T.
Budapest, IV., Deák Ferenc ucca 15.
T. 233-01.

HIREK

Bucsu-szó

Nekem is arcomba szokott a ver vasárnap délután, amikor a Diószegi uti sporttelep tribünjére fel-lepelt egy szimpatikus megjelenésű fiatal ember, szabályszerűen felmutatta a pénztárnál frissen vásárolt jegyét és halkán, kissé zavart mosollyal helyet foglalt a legutolsó sorban. A jelenetet csak néhány ember vette észre, hiszen mindenki möhön szegezte szemét a pályán lutkározó játékosokra, de pillanatok alatt híre futott az esetről és az ezerfejjé tömeg izgalommal jött, a szégyen és harag izgalma festette pirosra az arcokat s egyszerre, az Igazságnak nevezett láthatatlan karmester intésére az állóhelyektől a pályáig felharsant a kiáltás:

— Eljen Nagy Jóska!

Nagy Jóska pedig a pénztért váltott jegyet ujjai között morzsolva, összeszorított ajakkal, csillogó szemekkel nézte merően a fiukat, a Bocskay tizenegy játékosát, akik féltékenyen hengerelték le Ausztria egyik legkiválóbb csapatát és klasszisjátékukkal ragyogó bizonyítványt állítottak ki volt trénerük számára, akik három hónap alatt jobban megszerették, mint az apjukat. A vasárnapi ragyogó győzelem az észszerű, komoly iskolázottság diadala volt. A közönség visszaemlékezett a három hónappal azelőtti leért, deprimált Bocskayra és látva a mostanit, amely már nemzetközi viszonylatban is befutott, újból és újból felzúgta a tribün leghatulsó sorában meghuzódó fiatal ember felé:

— Eljen Nagy Jóska!

És a nézőtérben néhány ur össze-rezzen ezekre az éljenzésekre, kínosan lesütötték a szemüket, tanyanar elhúzták a szájukat és érezték, mert éreznök kellett a büntudatot.

Ez a néhány ur ugyanis felelős azért, mert Nagy Jóska kénytelen elmenni Debrecenből...

Nagy Józsefet nem lehet szó nélkül elengedni Debrecenből, mert az a rövid idő, amit itt töltött, maradandó emléket hagy maga után a sportkörökben. Bátran állíthatjuk, hogy Debrecenben aligha működött Nagy Józsefnél finomabb modoru, megbízhatóbb egyéniségű és kvalitásosabb sportember. Néhány hét alatt csodákat művelt a Bocskay csapatával a régi, bajnok MTK egykori válogatott balszélsője, akinek minden tettén meglátszott az előkelő iskola és az, hogy a legutolsó öt esztendő Svédországban kultur sportemberek között töltötte. Nagy József nem cirkuszi állatokként kezelte a játékosokat, nem durvaskodott velük, hanem nagy tudásával, ember-

Aljechim első lett a kecskeméti sakkversenyen, Steiner és Niemzovics egyenlő pontszámmal a 2. és a 3. díjon osztozkodnak

Kecskemét, jul. 12.

A mesterversenyben ma az utolsó fordulót játszották. A verseny végső eredményei:

A 800 pengős első díjat Aljechin nyerte 12 egységgel, Steiner és Niemzovics osztozkodnak a 600 és 500 pengőn, a második és harmadik díjon 11.5 egységgel. A negyedik díjat (400 pengő) Asztalos nyerte 9.5 egységgel. Az ötödik, hatodik és hetedik díjon (400—300—250 pengőn) Ahues, Kmoch és Vajda osztozkodnak 8.5 egységgel. Az A. győztes csoportban az első díjat (200 pengő) Gilg nyerte, 8 egységgel. A B. csoportban az első díjat Tartakover 9.5 egységgel nyerte (200 pengő). Minden függő játszmaért 20, minden döntetlenért 8 pengőt kapott Berndtson 7 egységgel, Brinckmann, Colle és Vukovics 6 egységgel.

A díjakat a Kaszinó nagytermében rendezett ünnepségen Zimay Károly polgármester lelkes beszéd kíséretében adta át a győzteseknek. Azután a kecskeméti sakkör

ebédet adott a vendégek tiszteletére. A mesterek zöme holnap reggel Budapesten át a londoni sakkolimpiaszra utazik. Aljechin Kecskeméten marad és résztvesz a tornakönyv szerkesztésében.

A kecskeméti mesterversenyyel kapcsolatban a kecskeméti sakkör által rendezett 3 lépéses sakkfeladványverseny döntése tegnap este vált ismeretessé, amikor a bizottság felbontotta a jelíges leveleket. Ebers Kornél és Niemayer hollandi bírák döntése szerint az első díjat Shor László (Budapest), a második díjat Hartong (Rotterdam), a harmadikát Kobatz (Oroszország), negyediket Hartoli (Rotterdam), az ötödik Boros Sándor (Budapest) nyerte. Azonkívül az első díj nyertese Krutschof (Moszkva), második Hanemann (Dánia), harmadik Rietveld (Hollandia), negyedik Hartmann Sándor (Budapest), ötödik Barulin (Moszkva).

A bírák jelentése elismeréssel emeli ki a verseny színvonalát.

séges jóindulatával és összetartó erejével lelket és tudást leheltek nekik. Nagy József nem ostorral kezelte cirkuszlovát, hanem öntudatos futballművészt akart nevelni a Bocskay játékosai közül és hogy munkája közepén elütötték a további munka lehetőségétől — ő felelős érte legkevesebbet.

A Bocskay vezetőségének hivatalos állásfoglalását nem ismerjük, de azt tudjuk, hogy a csapat játékosainak és az ötéves debreceni futballközönségnek megértő szeretetével szemben néhány urnak nem tetszett Nagy József. Néhány hávéri futballerő, néhány nagyszájú, nagyképu, kellemetlenül pöffeszkedő egyén nem tudta bevenni Nagy Józsefet, mert az idegen maradt nekik jó modoru, igazságossága, szaktudása és óriási népszerűsége miatt. Ismétéljük, nem akarunk most a Bocskay vezetőségével perbe szállni, amelynek hivatalos álláspontját még nem ismerjük, de perbe szállunk a hazudozó kávéházi sportconradokkal, akik fantasztikus okokat agyeltak ki Nagy Józsefnek a Bocskayból való elmarásának megokolására. Az antiszemitizmus bornirt vádjától az apagyilkosságig minden váddal megpróbálkoztak, de az egész város kinevette őket. Igen, mindenki nevetett a néhány hangulatkeelő magacsinálta sportvezéren, de sajnós, érthetetlen módon épen a

Bocskay vezetősége adhatott hitelt nekik, mert még csak meg sem kísérelték Nagy József szerződésének meghosszabbítására folyó tárgyalások elkezdsét.

Kedves Nagy József, a debreceni futballközönség nevében bucsuzom Öntől. Azért, ami itt történt Önrel, nem haragudhat sem a játékosokra, sem a közönségre. Figyjel el hogy a Bocskay többet veszített Önről, mint Ön a Bocskayrel. Aldja meg az isten, kedves Nagy Jóska.

ORDAS.

Városi iőtisztviselők szabadságán. A köggyülés után a város-házáról több iőtisztviselő ment el nyári szabadságra. Délben utazott el Vásáry István dr. polgármester-helyettes, aki Gradóba utazott családjával, Vass Károly dr. tanácsnok és Des Combes Emil dr. tiszti ügyész Balatonföldvárra mennek. Borsos József az osztrák és német fürdőket látogatja meg. Vargha Elemér dr. tb. főjegyző héttől kezd meg szabadságát, amelyet külföldön akar eltölteni.

A szakszervezetek kérése a munkásbiztosítóhoz. Amióta a munkásbiztosító pénztár új székházába költözött, azóta a munkáslakta negyedektől, illetve városrészekről a pénztár távol esik s így az amúgy rossz anyagi viszonyok között élő munkáságnak újabb kiadást jelent a villamosköltség. A munkaképtelen beteg

kénytelen villamost igénybe venni, miután fizikuma nem bírja a hosszabb gyaloglást, s a munkaképes betegeknek pedig sietnie kell azért, hogy ne sokat hiányozzék a munkából. Erre való tekintettel most a munkásszakszervezetek azzal a kérelemmel fordultak a pénztár igazgatóságához, hogy azoknak a betegeknek, akik a pénztár rendelkezésére járnak kezelésre, a pénztár igazgatósága eszközöljön ki kedvezményes villamosjegyet. Aból indult ki a szakszervezetek kérelme, hogy ha a fürdőbe lehet kedvezményes jegyet juttatni a villamosjárásért, jog lehet erre a beteg és gyógykezelésre siető munkásembernek s a pénztár igazgatósága remélhetőleg nem fog elzárkózni a munkásság kérelme elől.

— Jön: Mulató Páris!

A színházi-leventeünnepély helyárai. Az e hó 17-én, vasárnap este 8 órakor kezdődő „Levente” című szindarab helyárai a következők: Földszinti és emeleti család páholy 7 p., földszinti kispáholy 5 p., I. emeleti kispáholy 4.50 p., II. emeleti kispáholy 2.50 p., I. r. támlásszék 1.25 p., II. r. támlásszék 1 p., III. r. támlásszék 75 fillér, erkélyülés 60 fillér, erkély álló 30 fillér, karzat ülő 30 fillér, karzat álló 20 fillér, diákjegy 20 fillér. Jegyek előre váltthatók Springer József ur papírkereskedésében, (Piac ucca) szombat estig és este a pénztárnál.

A tengeri betegség elhárítása. Egy párisi orvos, nyilván az utazási évadra való tekintettel, nagy tanulmányban foglalkozik a tengeri betegség kérdésével. Mindenekelőtt megállapítja azt a rég ismert tényt, hogy, mint annyit más bajnál, a tengeri betegségnél is nagy szerepe van az autoszugesztiónak és aki erős akarattal eltékéli, hogy nem lesz beteg a hajón, kevésbé inklinál a kellemetlen tünetekre, mint az, aki már a beszállás előtt fél a tengeri uttól. Azokról a csodaszerekről, amelyeket a tengeri betegség csaltatlan elhárítójaként forgalomba hoznak, a párisi orvos megállapítja, hogy többnyire nem érnek semmit, ártatlan szirupok. Egyetlen biztosan ható orvosság van csak a párisi orvos szerint és ez az atropin, amit azonban természetesen csakis orvosi rendelre szabad használni. Tapasztalata szerint, ha egy órával a hajórázás előtt egy milligramm kénsavas atropint fecskendezünk a bőr alá és ezt a hajót tartama alatt még néhányszor megismételjük, még nagyon viharos tengeren is elmaradnak a tengeri betegség kellemetlen tünetei. Alkalmazható az atropin pasztilla alakjában, belsőleg is, de csakis orvosi engedéllyel. Különö hatása van a párisi orvos szerint a benzoesavas benzyl-nek is (rhodazil), de nem olyan mint az atropin.

— Jön: Mulató Páris!

Külföldi tengeri behozatala. Sertészlázok kérésére megengedte a kormány, hogy külföldi tengerit a 2 aranykorona vám elengedésével le-

Kelet-Magyarország legnagyobb és legdusabban felszerelt
férfi-, fiuruha áruháza
MAGYAR RUHAIPAR
Debrecen, közvetlen a Bika-szálló épületében

